

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2015

Bergambacht Hoofdstraat 97

Notitie Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 30 juni 2015

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Natuurbeschermingswet 1998	6
2.3 EHS en belangrijke weidevogelgebieden	7
3 Resultaten van het veldonderzoek en analyse gebiedsbescherming	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
3.3 Gebiedsbescherming	10
4 Conclusies en aanbevelingen	10
Conclusies	10
Aanbevelingen	10
Literatuur	11

Impressie van het
plangebied.
Buro Maerlant d.d.
16 juni 2015.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

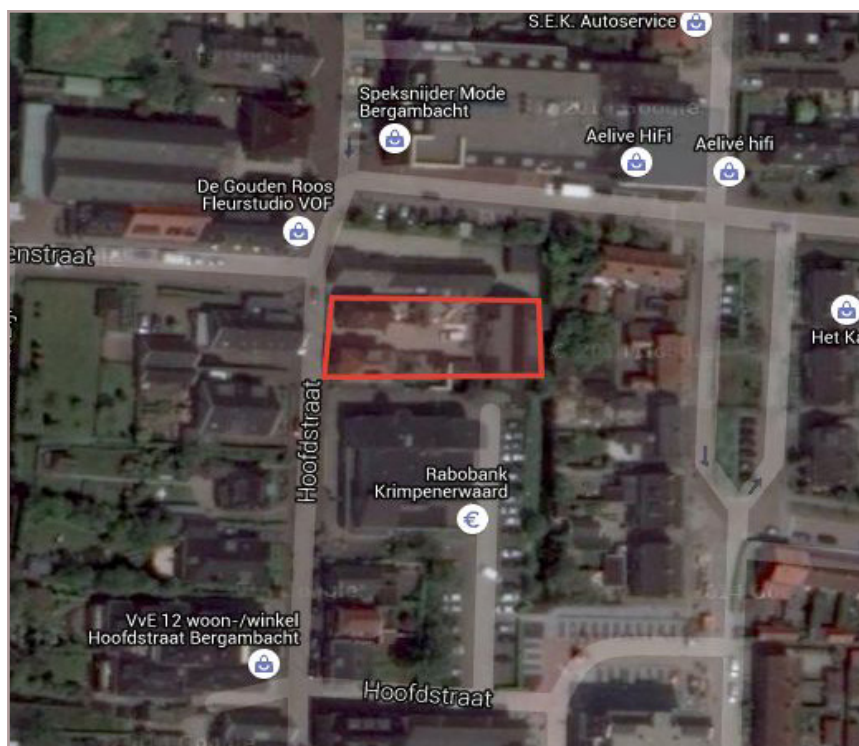
In opdracht van Verstoep Bouwkundigen heeft Buro Maerlant BV een veldinspectie ecologie uitgevoerd op de locatie Hoofdstraat 97 te Bergambacht. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen bouw van 4 rijtjeswoningen, waarbij een kantoor wordt gesloopt.

1.2 Methode / doel

Deze memo ecologie bestaat uit de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek. Op basis van de veldinspectie is een goed beeld ontstaan over de aan-of afwezigheid van beschermde soorten. Tevens is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige plannen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Hoofdstraat 97 ligt binnen de bebouwde kom van Bergambacht en omvat een kantoor, omringd door (half)verhardingen, temidden van woningen. In het oosten wordt het perceel begrensd door een smalle sloot (figuur 1). Men is voornemens het plangebied te ontwikkelen voor de realisatie van vier rijtjeswoningen op de plaats van het kantoor aan de oostzijde van het plangebied. Voor dit doel wordt het kantoor bebouwing gesloopt.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood).
Ondergrond: Google.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2 en bijlage 1):

Tabel 2
Beschermingsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Op basis van een recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn.

Tabel 3
Beschermingscategorien nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst. Indien sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, zijn ook deze nesten beschermd.	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen en sprake is van een mogelijk effect. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk. Voor categorie 5 - soorten is een potentie inschatting doorgaans voldoende.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is per 1 oktober 2005 in werking getreden. Met deze wet beoogt men bescherming van gebieden die nationaal en internationaal van belang zijn. Naast bescherming van natuurmonumenten is ook de bescherming van gebieden die vanuit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn aangewezen in deze wet verankerd. Gezamenlijk

vormen deze gebieden een Europees netwerk: Natura 2000.

Ingrepen en effecten

In de Natuurbeschermingswet 1998 is bepaald, dat handelingen of projecten die mogelijk schadelijk invloed hebben op beschermde monumenten of Natura 2000-gebieden vergunningsplichtig zijn. Door middel van toetsing wordt bepaald of sprake is van effecten, en zo ja in welke mate dit is. Toetsing vindt plaats in drie fasen:

- » orientatiefase of voortoets;
- » verstorings- en verslechteringstoets (bij mogelijke negatieve, maar géén significant negatieve effecten);
- » passende beoordeling (kans op significant negatieve effecten).

Als uit de verstorings- en verslechteringstoets blijkt, dat sprake is van mogelijk negatieve effecten dient in een aanvullende toetsing een effectbeoordeling plaats te vinden en is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag (de provincie en in sommige situaties EL&I) verleent een vergunning onder strikte voorwaarden, waarbij met voldoende mitigerende en compenserende maatregelen de instandhoudingsdoelstellingen zijn gewaarborgd.

2.3 EHS en belangrijke weidevogelgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een robuust netwerk van natuurgebieden en verbindingzones. De provinciale EHS sluit aan bij de landelijke. Op Europese schaal wordt dit netwerk van natuurgebieden Natura 2000 genoemd. In Zuid-Holland maakt de EHS onderdeel uit van een netwerk aan landbouwgebieden, natuurgebieden en andere gebieden met een landschappelijke waarde. Waar de ecologische structuur ligt staat in de Provinciale Structuur-visie 2020. Welke inrichtingsmaatregelen daarbij horen staat in het provinciale Natuurbeheerplan. Wat en wanneer de uitvoering gedacht is, staat in het provinciaal Meerjaren Programma. Bescherming van de EHS is vastgelegd in de beleidsregel 'Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013, zoals verwoord in de Verordening Ruimte 2014:

“De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het 'Natuurbeheerplan Zuid-Holland', het 'Handboek Natuurdoeltypen' (2002) en de aanwijzingsbesluiten voor de Natura2000-gebieden. De vraag wanneer sprake is van een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden kan niet in algemene zin beantwoord worden. In ieder geval worden alle plannen of projecten die ertoe leiden dat een deel van de EHS een andere bestemming moet krijgen en daardoor uit de begrenzing moet worden gehaald in principe als significant aangemerkt. In bestemmingsplannen moet worden aangegeven op welke gebieden het 'nee, tenzij'-regime van toepassing is en moet deze bescherming worden doorvertaald in de voorschriften.

De wijze waarop het compensatiebeginsel bij (ruimtelijke ingrepen) moet worden toegepast en de stappen die in een compensatieprocedure moeten worden doorlopen zijn uitgewerkt en toegelicht in de herziene provinciale beleidsregel 'Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013). Aangezien voor ruimtelijke ingrepen in de EHS meestal een bestemmingsplanprocedure moet worden doorlopen zal de gemeente doorgaans het be-

voegd gezag zijn in de compensatieprocedure en centraal staan in de borging van de compensatieverplichting. Het bevoegd gezag dient er op toe te zien dat er een goed compensatieplan komt en dat dit volledig en tijdig wordt uitgevoerd. De gemeente rapporteert jaarlijks aan GS over de voortgang van EHS-compensatieprojecten.”.

Belangrijke Weidevogelgebieden

De provincie Zuid-Holland heeft op de fuctiekaart behorende bij de Provinciale Structuurvisie, naast de EHS, belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Voor deze gebieden geldt voor niet agrarische doeleinden ook het compensatiebeginsel.

3 Resultaten van het veldonderzoek en analyse gebiedsbescherming

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de ochtend van 16 juni 2015 door J. van Suijlekom. Tijdens het onderzoek was het enigszins bewolkt (sluierbewolking), vrijwel windstil bij een temperatuur van circa 14°C.

Biotopen

In het plangebied waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Bebouwing (kantoor), opgetrokken uit baksteen met een vrij modern pannendak en betimmeringen. Deels was een platdak aanwezig.
- » Terrein voor opslag van bouwmaterialen, verhard en half verhard (grind).

Nabij het plangebied waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Sloot, geheel begroeid met kroos, plaatselijk omgeven door relatief jonge beplantingen;
- » Woningen met tuinen / erven;
- » Straat met woningen en winkels.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er werden geen beschermde planten aangetroffen. De muren van de bebouwing waren geheel gaaf en niet begroeid. Overige verharde delen bestonden uit beton en grind, eveneens een ongeschikte biotoop voor beschermde planten. Beschermde vaatplanten waren niet aanwezig en worden ook niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied had niets te bieden voor grondgebonden zoogdieren, deze werden niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. De aanwezigheid van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren kan met zekerheid worden uitgesloten.

Vleermuizen

De bebouwing was door afwerking grotendeels ontoegankelijk voor vleermuizen. Muren waren allen gaaf, zonder voor vleermuizen toekankelijke spleten of kieren. Dakranden / daklijsten en betimmeringen sloten nauw aan, zodat deze geen toegang boden voor vleermuizen. Eén gevel was voorzien van een betimmering, die in principe toegankelijk was voor vleermuizen. Uit inspectie bleken ruimten door de aanwezigheid van vuil en (oude) spinnenwebben niet in gebruik. Vleermuizen en/of sporen van vleermuizen werden niet aangetroffen. Door de aard van de bebouwing kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing redelijkerwijs worden uitgesloten. Omringende bebouwing is geschikt voor vleermuizen en mogelijk zijn in de omgeving verblijfplaatsen aanwezig. De werkzaamheden hebben, doordat de nieuwbouw op dezelfde locatie als de huidige wordt gerealiseerd, op voorhand geen invloed op verblijfplaatsen in de ruimere omgeving.

Het plangebied zelf heeft als foerageergebied weinig tot niets te bieden, het oppervlak is daarnaast dermate gering, zodat op voorhand géén sprake kan zijn van essentieel foerageergebied. Aangrenzende tuinen zijn daarnaast veel geschikter om te foerageren. De planten hebben op voorhand geen invloed op de foerageermogelijkheden van vleermuizen.

Elementen die kunnen dienen als vliegroute zijn niet aanwezig. In de (bebouwde) context van het plangebied zijn vleermuizen minder gebonden aan één lijnelement. Effecten op de navigatiemogelijkheden van vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Op basis van het bovenstaande kan worden gesteld, dat effecten op vleermuizen redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten.

Vogels

Algemene soorten, niet jaarrond beschermd

Tijdens het veldonderzoek werden geen nesten van vogels in het plangebied zelf waargenomen. Het kantoor was ook voor de meeste vogels niet geschikt om te broeden. In beplantingen in de omgeving worden algemene broedvogels verwacht zoals de merel, houtduif, winterkoning en Roodborst.

Jaarrond beschermde soorten

De te slopen bebouwing is beoordeeld als geschikt voor de huismus. De onderste rij dakpannen was via de goot toegankelijk voor de huismus. Overige delen waren ontoegankelijk voor de huismus. Echter werd de huismus tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen en ontbraken sporen van nesten onder de dakpannen. In de ruimere omgeving werden huismussen gehoord en gezien, deels roepend vanuit dakgoten. De woningen in de omgeving zijn op basis van dit gedrag met zekerheid in gebruik als nestplaats door de huismus. Doordat de woningen in de omgeving met zekerheid worden gebruikt en de huismus als koloniebroeder in deze tijd van het jaar prominent in de omgeving van het nest aanwezig is, kan op basis van dit gegeven en de overige bevindingen de aanwezigheid van nesten van de huismus in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voor de gierzwaluw ontbreken potenties, doordat de bebouwing niet toegankelijk was voor de

gierzwaluw. Openingen waren te klein of smal voor de gierzwaluw.

In het plangebied ontbreken potenties voor uilen en roofvogels. Sporen werden (dan) ook niet aangetroffen

Overige soortgroepen

Van overige beschermde soortgroepen ontbrak, mede door de afwezigheid van water, geschikt leefgebied.

3.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van Bergambacht en op ruime afstand (> 4 km) van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied dat binnen de EHS ligt is, zijn delen buiten de bebouwde kom van Bergambacht op ruim 500 meter afstand van het plangebied. Op ruim 200 meter afstand zijn gebieden buiten de bebouwde kom van Bergambacht aangewezen als belangrijk weidevogelgebied. De hierboven genoemde beschermde gebieden liggen allen op grote tot zeer grote afstand van het plangebied. Door de ligging in de bebouwde kom en geringe aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden op voorhand uitgesloten.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

In het plangebied ontbreken natuurwaarden. Er is een uiterst kleine kans dat algemene vogels kunnen gaan broeden in enkele jonge beplantingen nabij de randen van het plangebied. Door de werkzaamheden te plannen buiten het broedseizoen, zijn effecten op broedvogels uit te sluiten. De plannen hebben door de aard van de ingrepen en de ligging geen effect op eventueel aanwezige vleermuizen in de omgeving. Overige strikter beschermde soorten worden niet verwacht.

Effecten van de plannen op beschermde gebieden (Natura 2000 / EHS) zijn op voorhand uit te sluiten.

Aanbevelingen

Het is nooit uitgesloten, dat broedende vogels aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Daarom wordt aanbevolen met de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Dit is voor de meeste vogelsoorten de periode maart tot augustus. Sloop en grondwerk is buiten deze periode zonder meer mogelijk. Indien men met de werkzaamheden in het vroege voorjaar vóór 15 maart start, zullen vogels de nabije omgeving vóór de broedperiode mijden, óf enige activiteit tolereren. Effecten op vogels door de werkzaamheden kunnen op deze wijze worden uitgesloten.

Overige soorten

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Internet

- » Google maps
- » <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
- » <https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard>
- » www.nederlandsesoorten.nl
- » www.pzh.nl

Buro Maerlant BV Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 63036371

Bergambacht Hoofdstraat 97

Notitie Flora- en faunawet